

БІЛОЗЬОРОВА Л. В.,

здобувач

(Науково-дослідний інститут
публічного права)

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.2.99>

СУБ'ЄКТИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

У статті здійснено комплексне дослідження суб'єктного складу інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, з акцентом на адміністративно-правовий вимір функціонування відповідної системи. У роботі представлено триланкову структуру прокуратури України – Офіс Генерального прокурора, обласні та окружні прокуратури, як ієрархічну модель суб'єктів, залучених до реалізації інформаційно-правових функцій. Кожен з елементів цієї структури проаналізовано через призму внутрішньої організації, адміністративної підпорядкованості, інформаційно-організаційної ролі та участі у формуванні і використанні інформаційних ресурсів прокуратури. Зокрема, у статті акцентовано увагу на повноваженнях Генерального прокурора у сфері організаційного й документального забезпечення, нормативно-правового регулювання електронного документообігу, видання адміністративних актів тощо. Розкрито особливий статус Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, з її внутрішньою структурою та автономією у прийнятті адміністративних рішень. На рівні обласних прокуратур проаналізовано адміністративні повноваження керівників прокуратур у сфері управління персоналом, статистичного обліку, правотворчої ініціативи на локальному рівні, а також інформаційно-аналітичного супроводу прокурорської діяльності. У роботі також розкрито особливості діяльності окружних прокуратур, зосереджено увагу на адміністративному статусі їх керівників як суб'єктів організації інформаційного забезпечення, адміністрування статистичних процесів, обміну інформацією з іншими органами державної влади, що прямо впливає на належне функціонування органів прокуратури на місцевому рівні. Встановлено що центральним суб'єктом інформаційно-технічного забезпечення діяльності всієї системи органів прокуратури є Департамент інформаційних технологій Офісу Генерального прокурора. У результаті аналізу визначено дві основні категорії суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури: загальні та спеціальні. Підсумкове узагальнення вказує на системність, структурованість і адміністративно-правову специфіку участі цих суб'єктів у забезпеченні функціонування прокуратури в сучасних умовах.

Ключові слова: інформаційно-правове забезпечення, органи прокуратури України, Офіс Генерального прокурора, обласні прокуратури, окружні прокуратури, інформаційні технології, державні службовці, електронний документообіг, інформаційні технології.

Bilozorova L. V. Subjects of information and legal support for the activities of the prosecutor's office of Ukraine

The article carries out a comprehensive study of the subject composition of the information and legal support of the activities of the prosecutor's office of Ukraine, with an emphasis on the administrative and legal dimension

of the functioning of the relevant system. The paper presents the three-level structure of the prosecutor's office of Ukraine – the Prosecutor General's Office, regional and district prosecutor's offices, as a hierarchical model of subjects involved in the implementation of information and legal functions. Each of the elements of this structure is analyzed through the prism of internal organization, administrative subordination, information and organizational role and participation in the formation and use of information resources of the prosecutor's office. In particular, the article focuses on the powers of the Prosecutor General in the field of organizational and documentary support, regulatory and legal regulation of electronic document flow, issuance of administrative acts, etc. The special status of the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office is revealed, with its internal structure and autonomy in making administrative decisions. At the level of regional prosecutors' offices, the administrative powers of heads of prosecutors' offices in the field of personnel management, statistical accounting, law-making initiative at the local level, as well as information and analytical support of prosecutorial activities are analyzed. The work also reveals the peculiarities of the activities of district prosecutors' offices, focusing on the administrative status of their heads as subjects of organizing information support, administering statistical processes, exchanging information with other state authorities, which directly affects the proper functioning of prosecutorial bodies at the local level. It was established that the central subject of information and technical support for the activities of the entire system of prosecutorial bodies is the Information Technology Department of the Prosecutor General's Office. As a result of the analysis, two main categories of subjects of information and legal support for the activities of prosecutorial bodies were identified: general and special. The final summary indicates the systematicity, structure and administrative and legal specificity of the participation of these subjects in ensuring the functioning of the prosecutor's office in modern conditions.

Key words: *information and legal support, prosecutor's offices of Ukraine, Office of the Prosecutor General, regional prosecutor's offices, district prosecutor's offices, information technologies, civil servants, electronic document management, information technologies.*

Вступ. У сучасних умовах трансформації публічного управління, цифровізації державного сектору та формування інституційної спроможності правоохоронних органів, актуалізується потреба в системному осмисленні інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України. В межах адміністративного права саме суб'єктний склад цієї сфери відіграє ключову роль, оскільки від його чіткого визначення, статусу та взаємодії залежить ефективність організаційних, інформаційних та управлінських процесів у прокуратурі.

Проблема набуває особливої ваги у зв'язку з необхідністю удосконалення процедур формування, обробки, обміну та захисту інформації в органах прокуратури, що здійснюють діяльність у межах адміністративної юрисдикції, беруть участь у кримінальному провадженні, а також забезпечують публічний інтерес у судах. Відповідно, постає завдання уточнення змісту, структури та функціонального призначення суб'єктів, залучених до інформаційно-правового забезпечення в межах єдиної прокурорської системи.

Проблематика інформаційно-правового забезпечення у структурі правоохоронних органів в Україні лише частково досліджена у вітчизняній науці. Зокрема, теоретико-правові засади діяльності органів прокуратури аналізувалися у працях таких авторів, як: V. Marchenko, A. O. Naumova, V. V. Povydys, S. O. Yakymchuk, S. V. Yevdokimenko, С. Г. Гайдай, С. Мазурик, В. Пилип, С. В. Подкопаєв, В. Цимбалюк. Ці дослідники заклали методологічне підґрунтя для розуміння організаційно-правових механізмів функціонування органів

прокуратури, зокрема в контексті їхньої інформаційної взаємодії з іншими суб'єктами державного управління. Проблематика організаційного розмежування функцій між Офісом Генерального прокурора, обласними та окружними прокуратурами у контексті інформаційного обміну окреслювалася лише фрагментарно.

Разом з тим, залишаються недостатньо дослідженими як теоретико-методологічні підходи до визначення складу та статусу суб'єктів інформаційно-правового забезпечення в системі прокуратури, так і конкретні адміністративно-правові аспекти діяльності окремих структурних одиниць – зокрема, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, обласних та окружних прокуратур, а також функціональної ролі Департаменту інформаційних технологій Офісу Генерального прокурора України.

Постановка завдання. Метою статті є здійснення комплексного адміністративно-правового аналізу суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України шляхом з'ясування поняття, сутності та правової природи цих суб'єктів, обґрунтування теоретико-методологічних підходів до їх класифікації, дослідження адміністративно-правового статусу суб'єктів прокурорської системи різного рівня, а також аналізу нормативно-правового регулювання й структурно-функціональної організації інформаційно-правового забезпечення в межах прокурорської діяльності, з урахуванням вимог цифрової трансформації, спеціалізації та ефективного публічного адміністрування.

Результати дослідження. У сучасних умовах становлення інформаційного суспільства ефективність діяльності органів прокуратури України безпосередньо залежить від якості інформаційно-правового забезпечення. Інформація перетворюється на стратегічний ресурс публічного управління і водночас постає як об'єкт та інструмент правового регулювання, що потребує чітких норм, процедур і гарантій. На цьому тлі особливої актуальності набуває цілісний аналіз кола суб'єктів, які формують, адмініструють і застосовують відповідні правові режими в прокурорській діяльності, забезпечуючи належний доступ, обмін, захист і використання даних. Саме інститут суб'єктів інформаційно-правового забезпечення виступає ключовим елементом організаційно-правового механізму органів прокуратури, адже від коректного визначення їх статусу, компетенції та взаємодії залежить якість прийняття управлінських рішень і реалізація функцій публічно-владного характеру в умовах цифрової трансформації.

В українській юридичній науці та правозастосовній практиці немає нормативного закріплення поняття «суб'єкти інформаційно-правового забезпечення», що зумовлює його наукову конструкцію на основі системного та функціонального підходів.

У широкому значенні поняття «суб'єкт інформаційно-правового забезпечення» може бути сформульовано як правосуб'єкт (орган державної влади, орган прокуратури, інша установа, посадова особа, інформаційна система чи технологічний комплекс), який за законодавством чи організаційно-правовою практикою наділений функціями зі збору, обробки, зберігання, передачі чи захисту інформації, необхідної для здійснення прокурорської діяльності.

Ключові характеристики таких суб'єктів: 1) правосуб'єктність – це наявність правового статусу, а саме державний орган, орган прокуратури, інформаційна система, що має нормативне закріплення; 2) функціональна приналежність – це участь у інформаційних процесах (збір, обробка, передача, аналіз, захист інформації); 3) регламентація відносин – це правове підґрунтя їх діяльності (законодавство про прокуратуру, інформаційне право, адміністративне право, нормативні акти про інформаційні системи); 4) взаємодія із прокуратурою – це забезпечення інформаційно-правового супроводу діяльності прокуратури: напр., інформаційні системи, служби інформаційного забезпечення, інформаційна безпека.

Такі суб'єкти можуть мати різну організаційно-правову форму, статус, рівень підпорядкування, але об'єднуються спільною метою – забезпечення функціонування прокуратури через створення правових і технологічних умов для обігу інформації.

Підґрунтям для формулювання цього поняття є аналіз адміністративно-правової природи управління в сфері обігу інформації, теорії публічного адміністрування, а також положень Законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про

прокуратуру» та ін. На прикладі української практики, дослідники зазначають, що інформаційне забезпечення прокуратури включає інформаційні системи, комунікаційні засоби, службові підрозділи, що відповідають за інформування, аналіз, оцінку інформації [1, с. 33].

З погляду адміністративного права діяльність суб'єктів інформаційно-правового забезпечення органів прокуратури належить до сфери публічної адміністрації. Адже органи прокуратури виконують функцію нагляду за додержанням законів, тому системи інформаційно-правового забезпечення виступають як інструмент адміністративно-правового забезпечення реалізації цієї функції.

Сутність суб'єктів інформаційно-правового забезпечення проявляється у їхній ролі як інституційних посередників між інформаційними ресурсами та органами прокуратури, які реалізують владні функції. Інакше кажучи, це ті інституції або механізми, які забезпечують трансформацію інформації у форму, придатну для прийняття рішень, виконання наглядових, представницьких або аналітичних функцій.

Функціонально суб'єкти інформаційно-правового забезпечення забезпечують реалізацію права на інформацію, її обіг, обробку та захист у межах законодавчих рамок. Їхня діяльність спрямована не лише на задоволення поточних інформаційних потреб прокуратури, а й на формування стратегії інформаційного розвитку, аналітичної підтримки управлінських рішень, кіберзахисту, відкритості та підзвітності [2, с. 19].

У межах правової системи суб'єкти інформаційно-правового забезпечення виступають об'єктами правового регулювання, що визначає їхню правосуб'єктність, межі компетенції, підпорядкування та відповідальність. Їхня діяльність врегульовується: а) галузевим законодавством; б) міжвідомчими угодами; в) внутрішніми регламентами органів прокуратури.

Правова природа таких суб'єктів визначається насамперед тим, що їх діяльність безпосередньо спрямована на забезпечення реалізації функцій прокуратури в частині інформаційного обслуговування, цифрової підтримки управлінських процесів, аналітики, документування, комунікації, обробки персональних та службових даних. Вони не є пасивними об'єктами обігу інформації, а виступають як активні учасники адміністративно-правових відносин, що мають делеговану або нормативно закріплену компетенцію у сфері інформаційно-правового забезпечення прокурорської діяльності. У контексті адміністративного права правова природа таких суб'єктів проявляється через їх організаційно-правову форму, інституційне підпорядкування, повноваження, функціональні межі та відповідальність.

Правовий статус цих суб'єктів характеризується наявністю ознак публічно-правового утворення. Вони діють в умовах правового імперативу, реалізують делеговані або безпосередньо встановлені законом повноваження, несуть юридичну відповідальність за неналежне виконання функцій, у тому числі дисциплінарну, адміністративну, а за певних обставин – і кримінальну. Така конструкція забезпечує легітимність їхнього функціонування у межах системи органів прокуратури, а також дозволяє сформулювати чітку систему підзвітності та контролю в сфері інформаційної діяльності [3, с. 35].

Галузева належність правової природи таких суб'єктів є комплексною. Хоча домінуючим є адміністративно-правовий аспект, що забезпечує регламентацію їх організації, управління, підпорядкування та взаємодії, водночас не можна ігнорувати вплив норм інформаційного, кримінального процесуального, конституційного та навіть міжнародного права [4, с. 88].

Функціональна правова природа таких суб'єктів проявляється у їх безпосередній участі у формуванні та реалізації інформаційної політики прокуратури. Вони забезпечують безперервний доступ до актуальної, достовірної та правомірно здобутої інформації, її обробку, систематизацію та зберігання відповідно до законодавства, а також захист цієї інформації від втрат, витоків або несанкціонованого використання [5, с. 35].

Важливо зазначити, що суб'єкти інформаційно-правового забезпечення органів прокуратури повинні бути чітко відмежовані від технічних виконавців або інформаційних носіїв. Лише ті учасники, які мають юридично закріплений статус, певний обсяг адміністративної чи управлінської компетенції, можуть бути визнані суб'єктами в адміністративно-правовому

сенсі. Такий підхід дозволяє уникати плутанини між допоміжними технологічними елементами (сервери, хмари, API) та реальними суб'єктами правовідносин, які формують, реалізують і забезпечують функціонування інформаційного механізму прокуратури.

На нашу думку, правова природа суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України є комплексною та багатовекторною. Вона поєднує в собі інституційний, функціональний, адміністративно-компетенційний та нормативно-правовий аспекти. Такі суб'єкти виступають не лише інструментальними компонентами в структурі прокуратури, а й самостійними елементами системи публічного управління, що забезпечують стабільність, ефективність та законність реалізації прокурорських повноважень в умовах інформаційного суспільства. Їх роль не є допоміжною, вона є стратегічною, що вимагає адекватного правового регулювання, методичного супроводу та інтеграції в сучасні цифрові процеси, які дедалі більше визначають якість та ефективність публічної влади в Україні.

Загалом, ми вважаємо що суб'єкти інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України – це уповноважені публічно-правові утворення, структурні підрозділи органів прокуратури, а також окремі посадові особи або техніко-інформаційні системи, які на підставі нормативно визначених повноважень здійснюють збір, обробку, збереження, передачу, захист і правове регламентування інформації, необхідної для реалізації функцій органів прокуратури, забезпечення внутрішньої управлінської діяльності, публічної підзвітності та інформаційної безпеки.

У свою чергу, дослідження суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України повинно спиратися на методологічний плюралізм, що передбачає поєднання класичних та інноваційних підходів до вивчення правових і управлінських явищ, зокрема:

1. Системно-структурний метод – дозволяє розглядати суб'єктів не ізольовано, а як частини єдиної інформаційно-правової системи в межах прокуратури. Така система включає організаційні елементи (служби, підрозділи), технологічні компоненти (реєстри, автоматизовані бази даних), людський ресурс (фахівці, аналітики), нормативне середовище (закони, інструкції, накази), інструменти обміну інформацією (API, шлюзи, електронний документообіг);

2. Функціональний підхід – дає змогу класифікувати суб'єктів за виконуваними завданнями – наприклад, суб'єкти збору інформації; суб'єкти її захисту; суб'єкти формування документів прокурорського реагування тощо.

3. Інституціональний метод – фокусується на правовому статусі суб'єктів, формі їх створення, підпорядкованості, внутрішньоорганізаційних зв'язках. Він дозволяє розмежовувати внутрішні (інституційно належні прокуратурі) та зовнішні (державні або недержавні структури, що взаємодіють із прокуратурою) суб'єкти інформаційно-правового забезпечення;

4. Компаративістський підхід – передбачає порівняння українського досвіду з моделями функціонування прокуратури в країнах ЄС (Франція, Польща), де організація інформаційно-правового забезпечення є чітко нормативно врегульованою, а статус відповідних суб'єктів визначений через стандарти цифрового урядування, прозорості та захисту персональних даних [6, с. 549];

5. Діалектичний метод – дає можливість охопити не лише статичну природу суб'єктів, а й їх динаміку розвитку в умовах цифровізації, воєнного стану, змін в організаційно-штатній структурі органів прокуратури. Він дозволяє простежити, як змінюється розуміння суб'єкта під впливом технологічних інновацій та законодавчих трансформацій.

Виходячи із цього ми вважаємо, що з метою уніфікації підходів до виокремлення та аналізу суб'єктів інформаційно-правового забезпечення в межах діяльності органів прокуратури України доцільним є застосування чіткої системи критеріїв суб'єктності: а) наявність публічно-правового статусу, що підтверджується нормативним актом, посадовою інструкцією або положенням; б) наявність визначених повноважень щодо роботи

з інформацією – включаючи збирання, обробку, захист, використання або поширення інформації в межах компетенції прокуратури; в) зв'язок з функціональним призначенням прокуратури – тобто забезпечення реалізації завдань прокуратури через інформаційний інструментарій (підтримка обвинувачення, захист публічного інтересу, реагування на порушення закону); г) юридична відповідальність за результати діяльності – наявність механізмів контролю, нагляду, внутрішньої перевірки та підзвітності. На нашу думку, ці критерії дозволяють не лише ідентифікувати суб'єктів, а й визначати пріоритетність їхнього статусу в залежності від обсягу компетенції, ступеня впливу на прокурорську діяльність, критичності для безперервного функціонування інформаційної системи.

У чинному законодавстві України чітко визначено інституційну структуру прокуратури як органу публічної влади, що реалізує функції у сфері захисту прав і свобод людини, публічного інтересу та підтримання державного обвинувачення. Відповідно до статті 7 Закону України «Про прокуратуру» № 1697-VII від 14 жовтня 2014 року, систему прокуратури України становлять: Офіс Генерального прокурора, обласні прокуратури, окружні прокуратури, а також Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), що має особливий статус у межах антикорупційної юрисдикції держави [7].

Таке нормативне закріплення дозволяє виокремити ключові ланки прокурорської системи, які мають статус суб'єктів публічного адміністрування та реалізують повноваження у сфері інформаційно-правового забезпечення. Ці суб'єкти виступають організаційною основою для функціонування підсистеми інформаційної взаємодії, обміну правовою інформацією, ведення офіційних реєстрів, а також захисту інформаційних прав громадян і юридичних осіб.

З адміністративно-правових позицій Офіс Генерального прокурора виступає органом вищого рівня щодо обласних і окружних прокуратур; обласна прокуратура, своєю чергою, є вищою стосовно окружних прокуратур, розташованих у межах адміністративно-територіальної одиниці, що охоплюється її територіальною юрисдикцією. Ієрархічна побудова зумовлює вертикаль підпорядкування, розмежування компетенції та внутрішньоорганізаційний контроль, характерні для суб'єктів публічної адміністрації зі спеціальною компетенцією [8, с. 151].

Особливе місце в системі суб'єктів займає Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), яка має статус окремої юридичної особи публічного права. Вона володіє відокремленим майном, відкриває рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, використовує власну печатку із зображенням Державного Герба України та найменуванням, що підтверджує її інституційну самостійність. Відповідно до своєї антикорупційної спеціалізації, САП реалізує інформаційно-правове забезпечення у тісній взаємодії з Національним антикорупційним бюро України (НАБУ), формуючи власну інфраструктуру аналітичних, процесуальних і інформаційних підрозділів. Її центральний апарат та територіальні філії територіально розміщені у містах, де функціонують управління НАБУ, що дозволяє забезпечити оперативність та злагодженість у зборі, обробці та аналізі інформації про корупційні правопорушення.

Єдність системи прокуратури України, як наголошено в законодавстві, гарантується єдиними засадами організації та діяльності, єдиним правовим статусом прокурорів, однаковим порядком організаційного забезпечення, централізованим фінансуванням з Державного бюджету України, а також діяльністю органів прокурорського самоврядування у сфері кадрових, дисциплінарних та методичних питань. Усі ці елементи формують нормативно-організаційну передумову для існування уніфікованої інформаційної політики, в межах якої функціонують суб'єкти інформаційно-правового забезпечення на різних рівнях прокурорської системи.

Розглянемо послідовно кожен з трьох ланок органів прокуратури та окреслимо їх адміністративно-правові особливості:

1. Офіс Генерального прокурора як вища ланка – у структурі сучасної прокуратури України, яка функціонує як публічно-правовий інститут у межах єдиної системи органів

державної влади, особливу роль у забезпеченні організаційної та інформаційної спроможності відіграють Офіс Генерального прокурора та Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП). Саме ці інституції є визначальними з точки зору формування та реалізації політик у сфері інформаційно-правового забезпечення, адже вони мають організаційно-управлінські, аналітичні та регламентуючі повноваження щодо всієї вертикалі прокуратури.

Згідно з адміністративно-правовою класифікацією, Офіс Генерального прокурора виступає як центральний орган прокурорської системи, що реалізує повноваження найвищого рівня. Його структура побудована на основі функціональної та предметної спеціалізації, в межах якої утворюються департаменти, управління, відділи, а також Генеральна інспекція. При цьому управління та відділи можуть існувати як самостійні структурні одиниці або входити до складу департаментів, формуючи ієрархічну матрицю адміністративного підпорядкування. Така організаційна модель забезпечує системний характер інформаційної діяльності та належний розподіл повноважень у сфері документаційного, інформаційного, аналітичного та внутрішнього електронного супроводження прокурорської роботи.

З точки зору нормативного управління, Генеральний прокурор реалізує адміністративну компетенцію шляхом видання відомчих наказів, які регламентують внутрішню організацію діяльності органів прокуратури, у тому числі питання електронного документообігу, порядку зберігання інформації, функціонування інформаційних систем та захисту даних. Такі акти видаються в межах його повноважень, відповідно до Конституції та законів України, і виступають елементами нормативного регулювання діяльності суб'єктів інформаційно-правового забезпечення в межах прокурорської системи.

З огляду на режим правової визначеності та публічності, усі накази Генерального прокурора, що мають нормативно-правовий характер, оприлюднюються державною мовою на офіційному вебсайті Офісу Генерального прокурора не пізніше наступного робочого дня після їх підписання, із дотриманням встановлених обмежень щодо державної таємниці або службової інформації. Вони набувають чинності з дня оприлюднення, якщо інше не передбачено самим актом, проте не раніше моменту опублікування. Така практика відповідає принципам відкритості публічного управління та забезпечує доступність правових приписів, що регламентують діяльність прокуратури в інформаційному полі.

Окремої уваги заслуговує Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), яка, хоча і є структурним підрозділом в системі прокуратури, водночас має окремий правовий статус юридичної особи публічного права. У межах САП утворюються підрозділи, що безпосередньо реалізують функції інформаційно-правового забезпечення, зокрема: а) канцелярія (включаючи підрозділ електронного документообігу); б) служба режимно-секретної роботи; в) підрозділ управління персоналом; г) відділ внутрішнього контролю; г) інші функціональні одиниці, необхідні для здійснення повноважень САП.

Ці підрозділи функціонують на основі внутрішніх наказів та положень, що мають обов'язкову силу для всіх прокурорів та працівників САП. Вони підпорядковуються безпосередньо заступнику Генерального прокурора – керівнику САП або особі, яка виконує його обов'язки. Така форма адміністративного підпорядкування забезпечує інституційну самостійність та водночас інтеграцію у загальнодержавну систему прокуратури.

Фізичне розміщення САП також має інституційно-правове значення, вона функціонує в окремих службових приміщеннях, відокремлених від адміністративних будівель Офісу Генерального прокурора, обласних чи окружних прокуратур. Це організаційне рішення покликане забезпечити функціональну незалежність САП, запобігти адміністративному тиску та посилити довіру до антикорупційних інституцій.

Питання організації діяльності САП, включаючи інформаційно-правове забезпечення, регулюються відомчими наказами, які видає заступник Генерального прокурора – керівник САП. Такі акти є обов'язковими для виконання усіма працівниками прокуратури антикорупційної юрисдикції. У межах адміністративного права це є прикладом локальної нормотворчості у межах публічного органу, що ґрунтується на нормативній делегації та забезпечує оперативність управлінських рішень.

Варто підкреслити, що принцип незалежності прокурорів САП є нормою прямої дії. Генеральний прокурор, його перший заступник та інші заступники не мають права давати вказівки прокурорам САП, які безпосередньо стосуються реалізації ними своїх повноважень у межах кримінального провадження. Адміністративно-організаційні рішення, що стосуються діяльності САП, можуть бути ухвалені виключно за погодженням із керівником САП, що забезпечує інституційну автономію цього суб'єкта навіть в межах вертикально організованої прокурорської структури.

Таким чином, як Офіс Генерального прокурора, так і Спеціалізована антикорупційна прокуратура мають власні адміністративно-правові моделі реалізації інформаційно-правових функцій, що відображає багатовимірну систему суб'єктів інформаційного забезпечення в органах прокуратури України. Їх структурні підрозділи, нормативна база, порядок внутрішнього адміністрування та модель підпорядкування є ключовими для розуміння, яким чином в межах органів прокуратури реалізуються інформаційні повноваження, забезпечується правовий режим інформації та функціонує система електронного управління.

2. Обласні прокуратури – у системі органів прокуратури України становлять другу інституційну ланку, яка відіграє ключову роль у забезпеченні належного функціонування територіальної структури, здійсненні прокурорського нагляду, координації підлеглих окружних прокуратур та, що особливо важливо в сучасних умовах, у формуванні й реалізації інформаційно-правового забезпечення діяльності на регіональному рівні.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про прокуратуру», до складу обласних прокуратур входять: прокуратури областей, прокуратура Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, а також Київська міська прокуратура [7]. Ці органи є самостійними адміністративно-територіальними одиницями в межах єдиної системи прокуратури України й наділені відповідною адміністративною та управлінською компетенцією.

Керівництво обласною прокуратурою здійснює керівник прокуратури відповідного рівня – прокурор області, прокурор Автономної Республіки Крим і міста Севастополя або керівник Київської міської прокуратури. Вони мають у своєму підпорядкуванні першого заступника та не більше трьох заступників, що забезпечує горизонтальний розподіл функціональних обов'язків у сфері організаційного, адміністративного та аналітичного управління.

У структурі обласних прокуратур створюються внутрішні організаційні підрозділи, управління та відділи, які виконують ключові функції, зокрема у сфері обробки, документування, аналітики, систематизації правозастосовної практики, координації діяльності окружних прокуратур. Вони також виступають безпосередніми суб'єктами інформаційно-правового забезпечення, оскільки забезпечують збір, обробку, аналіз та передачу інформації, необхідної для ефективного виконання повноважень прокуратури в межах своєї територіальної юрисдикції.

У межах адміністративно-правового регулювання утворення, перелік, територіальна юрисдикція, реорганізація та ліквідація обласних прокуратур, як і визначення їхньої компетенції, структури й штатного розпису, здійснюються Генеральним прокурором України. Це свідчить про централізований характер управління системою прокуратури, де кожна обласна прокуратура має чітко визначене місце, обсяг повноважень і підзвітність у межах єдиної адміністративної вертикалі.

У функціональному вимірі керівник обласної прокуратури реалізує повноваження, які мають ознаки публічного управління в інформаційно-правовій сфері. Зокрема, до його адміністративної компетенції належать: а) офіційне представництво обласної прокуратури у взаємодії з органами державної влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями; б) загальна організація та управління поточною діяльністю обласної прокуратури, включаючи координацію її структурних підрозділів; в) призначення та звільнення прокурорів обласного та окружного рівнів, а також прокурорів-стажистів, відповідно до процедури, встановленої Законом України «Про прокуратуру»; г) затвердження внутрішніх адміністративних актів (у вигляді наказів, розпоряджень, положень), які регулюють організацію роботи обласної прокуратури, у тому числі процедур обігу, збереження та захисту інформації;

г) здійснення контролю за веденням і аналізом статистичних даних, а також за вивченням і узагальненням правозастосовної практики, з метою забезпечення належного інформаційно-аналітичного забезпечення прокурорів та підвищення якості реалізації ними своїх функцій.

Зазначене дає підстави тлумачити обласну прокуратуру як інституційно самостійного суб'єкта інформаційно-правового забезпечення, який діє в межах делегованих повноважень, має адміністративну автономію у прийнятті рішень, що стосуються організації доступу, обігу та захисту інформації. Зокрема, керівник обласної прокуратури має право видавати накази з питань, що належать до його адміністративної компетенції, які є обов'язковими для виконання працівниками відповідної прокуратури.

У контексті інформаційно-правового забезпечення ці накази можуть стосуватись, зокрема: а) затвердження внутрішніх регламентів з обігу інформації; б) організації електронного документообігу в межах обласної прокуратури; в) призначення відповідальних за зберігання електронної доказової бази; г) визначення процедур доступу до інформаційно-аналітичних систем прокуратури; ґ) забезпечення інформаційної безпеки та захисту службової або конфіденційної інформації.

Таким чином, ми вважаємо, що обласні прокуратури, як проміжна ланка в ієрархічній структурі органів прокуратури України, відіграють подвійну роль у сфері інформаційно-правового забезпечення. З одного боку, вони виступають реципієнтами політики, визначеної Генеральним прокурором, реалізуючи відповідні регламенти та методичні документи. З іншого боку, вони самі є нормотворюючими та координуючими суб'єктами в межах власної адміністративно-територіальної юрисдикції, формуючи локальну інформаційну політику та забезпечуючи її реалізацію на рівні підпорядкованих окружних прокуратур.

3. Окружні прокуратури – у структурі системи прокуратури України утворюють третю, базову ланку, яка функціонує на місцевому рівні та забезпечує безпосереднє виконання завдань прокуратури в межах конкретної адміністративно-територіальної одиниці. Відповідно до статті 12 Закону України «Про прокуратуру», перелік і територіальна юрисдикція окружних прокуратур визначаються наказом Генерального прокурора України [9]. Крім того, саме Генеральний прокурор здійснює утворення, реорганізацію та ліквідацію окружних прокуратур, а також визначає їхню структуру, штатний розпис і компетенцію, що вкотре підтверджує принцип централізованості прокурорської системи.

Очолює окружну прокуратуру керівник окружної прокуратури, який має першого заступника та не більше двох заступників, що відповідає принципам адміністративної субординації та внутрішньої управлінської оптимізації. У разі виробничої необхідності у складі окружної прокуратури створюються відповідні відділи, які забезпечують виконання спеціалізованих функцій.

З позиції адміністративного права керівник окружної прокуратури реалізує комплекс управлінських, організаційних та координаційних функцій, зокрема таких, що прямо впливають на інформаційно-правове забезпечення діяльності. До його повноважень входить: а) представництво окружної прокуратури у взаєминах із органами державної влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями; б) організація внутрішньої діяльності окружної прокуратури відповідно до затверджених регламентів і положень; в) контроль за веденням та аналізом статистичних даних, що є важливим елементом адміністративної звітності та інформаційного аудиту; г) організація вивчення та узагальнення правозастосовної практики, яка забезпечує зворотний зв'язок між нормами права та їх практичною реалізацією; ґ) забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки прокурорів з метою підвищення якості реалізації ними процесуальних та наглядових функцій.

Особливу увагу варто приділити тому, що окружні прокуратури, як фронтовий рівень взаємодії з громадянами, органами влади та правоохоронними структурами, мають справу з великим обсягом правової інформації, що циркулює в системі публічного управління. З огляду на це, адміністративно-правовий статус керівника окружної прокуратури включає повноваження щодо організації внутрішнього документообігу, захисту службової інформації, координації впровадження електронних систем обліку та обміну інформацією.

На підставі вищезазначених норм та управлінської практики, в межах органів прокуратури України до суб'єктів інформаційно-правового забезпечення слід віднести дві основні категорії: 1) прокурори – безпосередні носії публічно-владних повноважень, що виконують процесуальні та аналітичні функції на основі відповідних правових норм; 2) державні службовці – працівники апарату прокуратури, які забезпечують адміністративну, технічну, аналітичну та інформаційну підтримку, включаючи ведення реєстрів, баз даних, документообігу, обліку та звітності.

Таким чином, ми вважаємо, що окружні прокуратури – це не лише структурно-територіальні підрозділи прокурорської системи, а й функціональні осередки реалізації інформаційно-правової політики прокуратури. Їх діяльність в адміністративно-правовому контексті є показовим прикладом інтеграції управлінських, інформаційних та правозастосовних функцій у межах державного механізму захисту законності.

Повертаючись до аналізу ролі Офісу Генерального прокурора як ключового суб'єкта інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, слід зосередити увагу на структурних підрозділах, через які реалізуються повноваження Генерального прокурора у сфері інформаційного та інформаційно-технічного забезпечення. Особливе значення для дослідження має аналіз змісту наказів Генерального прокурора, якими затверджено Положення про самостійні структурні підрозділи Офісу Генерального прокурора, адже саме ці документи дозволяють визначити напрями спеціалізації працівників прокуратури щодо здійснення інформаційно-аналітичної, документальної та технічної підтримки виконання повноважень органів прокуратури в цілому [10].

Зокрема, йдеться про наступні акти Генерального прокурора, кожен із яких унормовує діяльність окремого підрозділу в межах Офісу Генерального прокурора: Наказ від 16.01.2020 № 28 «Про затвердження Положення про патронатну службу Офісу Генерального прокурора»; Наказ від 24.01.2020 № 44 «Про затвердження Положення про відділ внутрішнього аудиту Офісу Генерального прокурора» (із змінами); Наказ від 30.01.2020 № 56 «Про затвердження Положення про управління підтримання публічного обвинувачення в суді Офісу Генерального прокурора» (із змінами); Наказ від 29.04.2020 № 203 «Про затвердження Положення про управління забезпечення охорони державної таємниці Офісу Генерального прокурора» (із змінами); Наказ від 27.05.2020 № 237 «Про затвердження Положення про управління інформаційної політики Офісу Генерального прокурора»; Наказ від 31.08.2021 № 279, наказ від 10.11.2022 № 245, та інші нормативно-організаційні акти, що загалом охоплюють понад 30 підрозділів Офісу Генерального прокурора, включаючи ті, які спеціалізуються на інформаційно-аналітичному, кадровому, кібербезпековому та міжнародному співробітництві.

Особливої уваги заслуговують три структурні утворення, що безпосередньо пов'язані з інформаційно-технічним забезпеченням органів прокуратури що функціонують в структурі Офісу Генерального прокурора :

1. Департамент інформаційних технологій – його основна функція це реалізація завдань цифрової трансформації органів прокуратури через впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, технічного захисту інформації та забезпечення стабільної роботи інформаційних систем.

До структури Департаменту входять: 1) Відділ впровадження та супроводження інформаційних систем – відповідає за розробку, впровадження та супроводження прикладного програмного забезпечення, адміністрування ключових інформаційних систем, таких як ІС «ЄРДР», ІАС «ОСОП», ІС «СЕД» тощо, а також за організацію навчання користувачів і забезпечення функціонування електронних довірчих послуг; 2) Відділ адміністрування мереж та технічного захисту інформації – забезпечує безперебійну роботу ІТ-інфраструктури, адмініструє апаратно-програмні комплекси, здійснює захист персональних даних, контролює мережі електронного зв'язку та гарантує інформаційну безпеку у цифровому середовищі органів прокуратури; 3) Відділ забезпечення функціонування центрів обробки даних та мультимедійних систем – забезпечує технічну підтримку серверного обладнання,

супроводжує мультимедійні системи, а також відповідає за технічне оснащення комунікаційних процесів у межах Офісу Генерального прокурора.

2. Департамент документального забезпечення – реалізує функцію уніфікації документального обігу в органах прокуратури, підтримує функціонування електронного документообігу (ІС «СЕД»), забезпечує збереження службової інформації, її облік, знищення або архівування. Значну увагу приділено дотриманню вимог щодо обробки персональних даних, захисту службової інформації та організації внутрішньої взаємодії з обласними прокуратурами.

Функціональні обов'язки включають координацію з державними органами щодо інтеграції електронної взаємодії, редагування службових документів, зберігання документаційного фонду та передання документів до архіву (ЦДАВО України).

3. Управління організаційного забезпечення ЄРДР та інформаційно-аналітичної роботи – основним завданням якого є забезпечення ефективного ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, формування кримінальної статистики, гармонізація статистичних процедур з міжнародними стандартами, підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів. Управління складається з чотирьох функціональних відділів: організаційного забезпечення ЄРДР, інформаційно-аналітичної роботи, інформаційного забезпечення учасників кримінального провадження та інноваційного розвитку та організаційного забезпечення статистики кримінальної протиправності.

Основні завдання управління направлені на здійснення координації заходів, пов'язаних із статистичним обліком кримінальних правопорушень, контроль за достовірністю внесення даних до реєстрів, взаємодія з органами досудового розслідування і судовими органами, інтеграція з європейськими платформами звітності (зокрема E-Platform Єврокомісії). Також важливими є функції розробки цифрових рішень для автоматизації збору даних, моніторинг кримінальної протиправності, аналітика правозастосовної практики, впровадження принципів статистичної конфіденційності.

Виходячи із цього, можемо констатувати, що система суб'єктів інформаційно-правового забезпечення в органах прокуратури України характеризується багаторівневою структурною організацією та високим ступенем спеціалізації функцій. Адміністративно-правовий механізм, що її регламентує, забезпечує належну реалізацію функцій цифровізації, інформаційної безпеки, документообігу, ведення ЄРДР та аналітичного супроводу прокурорської діяльності. У межах кожного підрозділу формується відповідна адміністративно-правова компетенція, що сприяє системному функціонуванню прокуратури як інституції публічного права.

Крім того, працівники згаданих підрозділів, як прокурори, так і державні службовці, виконують свої функції із використанням електронного цифрового підпису (ЕЦП) та працюють із ключовими інформаційними системами прокуратури України – Інформаційною системою «СЕД» (Система електронного документообігу), Інформаційно-аналітичною системою «ОСОП» (Облік суб'єктів оперативно-розшукової діяльності та процесу), а також Єдиним реєстром досудових розслідувань (ЄРДР), до якого мають доступ виключно прокурори.

Загалом, аналіз системи наказів Генерального прокурора дозволяє констатувати, що в межах Офісу Генерального прокурора функціонує низка спеціалізованих підрозділів, які є невід'ємними суб'єктами інформаційно-правового забезпечення. Їх діяльність забезпечує інформаційний суверенітет, захист даних, внутрішній контроль, електронну взаємодію та технологічну підтримку всієї системи органів прокуратури України.

Висновки. Підсумовуючи проведене дослідження суб'єктного складу інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, слід наголосити, що ключова роль у реалізації інформаційно-технічного вектора функціонування всієї системи прокуратури належить Департаменту інформаційних технологій Офісу Генерального прокурора. Саме цей структурний підрозділ виконує функції централізованого суб'єкта управління, координує процеси цифрової трансформації органів прокуратури, впроваджує новітні інформаційно-комунікаційні технології, забезпечує їх технічний супровід, адміністрування, безпеку та інтеграцію.

Працівники зазначеного Департаменту забезпечують комплексну підтримку та методичний супровід діяльності фахівців з інформаційних технологій в обласних прокуратурах, а також спрямовують організацію цифрового середовища в окружних прокуратурах. Таким чином, адміністративно-правова роль цього органу полягає не лише в технічному забезпеченні, а й у формуванні інституційної спроможності органів прокуратури у сфері інформаційного управління.

Загальне інформаційно-правове забезпечення в межах функціонування прокуратури забезпечується всіма прокурорами та державними службовцями, які користуються впровадженими інформаційними системами у повсякденній діяльності. Їх взаємодія з електронними реєстрами, інформаційно-аналітичними платформами, цифровими інструментами обробки даних є елементом реалізації службових повноважень у межах їх адміністративно-правового статусу.

У свою чергу, спеціальні суб'єкти інформаційно-правового забезпечення – це ті є прокурори та державні службовці, які безпосередньо відповідальні за технічне, організаційне, правове та методичне супроводження електронних систем, програмного забезпечення, документального обігу та кібербезпеки в межах усієї системи органів прокуратури. Йдеться, зокрема, про працівників: 1) Департаменту інформаційних технологій Офісу Генерального прокурора, який здійснює централізовану координацію та технічне забезпечення функціонування інформаційних систем у прокуратурі; 2) Департаменту документального забезпечення Офісу Генерального прокурора, який забезпечує уніфікацію процесів електронного документообігу, обліку, зберігання та знищення службових документів; 3) Управління організаційного забезпечення Єдиного реєстру досудових розслідувань та інформаційно-аналітичної роботи ОГП, що відповідає за адміністрування ІС «ЄРДР», ІАС «ОСОП», ІС «СЄД» та інших критично важливих платформ; 4) відповідних відділів інформаційних технологій в обласних прокуратурах, які діють як регіональні суб'єкти адміністрування цифрових систем; 5) окремих фахівців з ІТ-супроводу в окружних прокуратурах, які забезпечують технічну підтримку на базовому рівні.

Таким чином, Департамент інформаційних технологій ОГП виступає не просто структурною одиницею, а фактично ядром цифрового адміністрування в межах системи органів прокуратури. Його діяльність забезпечує інформаційну стійкість, кібербезпеку та управлінську ефективність, а також формує умови для інтеграції української прокуратури у сучасний інформаційно-правовий простір.

Отже, ми вважаємо, що з адміністративно-правової точки зору, суб'єктний склад інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України є багаторівневою, функціонально диференційованою системою, в якій кожна структурна ланка виконує специфічні завдання, пов'язані з реалізацією правової політики у сфері цифрової трансформації прокурорської діяльності, забезпечення інформаційної безпеки та підтримання ефективного функціонування цифрових сервісів, що стали невід'ємним елементом сучасної адміністративної діяльності органів прокуратури.

Список використаних джерел:

1. Мазурик С. Поняття інформаційного забезпечення та класифікація інформації в прокурорській діяльності. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016. № 3 (7). С. 30–34. URL: <https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/74/74>.
2. Пилип В. Правові засади взаємодії генеральної прокуратури України з інститутами громадянського суспільства. *Адміністративне право та процес*. 2023. 3(42). 16-27. URL: <https://applaw.net/index.php/journal/article/view/789/691>
3. Marchenko V. Systematization of components of competence of subjects of free legal aid provision in Ukraine: administrative and legal aspect. *Public Administration and Law Review*. 2021. (3). 33–39. URL: <https://public.scnchub.com/palr/index.php/palr/article/download/106/86/190>
4. Гайдай С. Г. Інформація прокуратури: питання правової природи, класифікації та реалізації повноважень по роботі з інформацією. *Наукові праці МАУП. Серія Юридичні науки*.

2018. № 2 (56). С. 86–94. URL: https://www.researchgate.net/publication/365802246_Hatnuk_NS_Sub'ektnij_sklad_ucasnikov_podatkovih_pravovidnosin_pravovij_status_ta_klasifikacia_Naukovi_praci_MAUP_redkol_MN_Kurko_golov_red_ta_in_Kiiv_DP_Vidavnicijdim_Personal_2018_Vip2_56_S_62-71.

5. Цимбалюк В. Правова інформатика в діяльності прокуратури України. *Правова інформатика*. 2007. № 2 (14). С. 18-27. URL: <https://ippi.org.ua/sites/default/files/07tvdpu.pdf>

6. Yevdokimenko, S. V., Naumova, A. O., Yakymchuk, S. O., & Povydysh, V. V. Foreign experience of administrative and legal support of citizens' rights by prosecutor's offices and possibilities of its use in Ukraine. *Amazonia Investiga*. 2020. 9(27). 544–551. URL: <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/download/1267/1141/3606>

7. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII : станом на 7 верес. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

8. Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. Харків : Право, 2020. 364 с.

9. Про окремі питання забезпечення початку роботи окружних прокуратур : Наказ Офісу Ген. прокурора від 17.02.2021 № 39 : станом на 22 груд. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0039905-21#Text>

10. Положення про самостійні структурні підрозділи. Головна – Офіс Генерального прокурора. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/polozhennya-pro-samostijni-strukturni-pidrozdili>

